

regio- novosti

broj 8, rujan 2016.

S A D R Ź A J

AKTUALNA TEMA

Izrada nove Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske

REGIO-ANALIZA

Poduzetništvo kao aspekt regionalne konkurentnosti

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Projekt „Primjena inovativnih tehnologija u izolaciji bioaktivnih spojeva iz organskog otpada u proizvodnji vina“

REGIO-POJMOVNIK

Referentni okvir za europske održive gradove

OBAVIJESTI

Događanja / Obrazovanje

REGIO-PUBLIKACIJE

The Oxford Handbook of Local Competitiveness

Entrepreneurship and the Strategic Management of Cities, Regions, and States

Strategic Environmental Assessment: Integrating Landscape and Urban Planning

Čuvajmo okoliš – razmislite prije ispisa ove publikacije!

Izrada nove Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske

U ovom broju Regio-novosti donosimo intervju o participativnom procesu izrade Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine. Intervjuirali smo voditeljicu projekta „Pružanje tehničke pomoći Ministarstvu pri definiranju razvojnih prioriteta na razini statističkih (NUTS II) regija“, dr. sc. Marijanu Sumpor, višu znanstvenu suradnicu Ekonomskog instituta, Zagreb.

Kada je pokrenuta izrada nove Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske?

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) pokrenulo je 2014. godine izradu nove Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine. U prvom koraku izrađena je Analitička podloga za izradu Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Dovršena je u veljači 2015. godine. Zatim je tijekom ljeta pokrenut javni natječaj za projekt „Pružanje tehničke pomoći Ministarstvu pri definiranju razvojnih prioriteta na razini statističkih (NUTS II) regija“. Projekt je krenuo u jesen, a proveden je u pet faza u skladu s osnovnim koracima strateškog planiranja tijekom kojih je uz široku participaciju i koordinaciju dionika definiran nacrt Strategije. Šest stručnjaka u području regionalnog razvoja iz Ekonomskog instituta, Zagreb odabrano je za provedbu projekta, a inicijalni vremenski okvir je bio deset mjeseci. Stručnjaci EIZ-a krenuli su s uvodnom fazom projekta početkom listopada 2015. godine.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske istaknuo je načelo participacije.

Je li ono provedivo na razini države i s velikim brojem različitih dionika?

Postoji već dugogodišnja praksa primjene participativnih metoda u razvojnom planiranju na lokalnoj i regionalnoj razini u Hrvatskoj. Na nacionalnoj razini se praksa „partnerskih konzultacija“ tek počinje razvijati izradom razvojnih dokumenata vezanih uz pristupanje Hrvatske u Europsku uniju. Iskustva su različita, od općeg oduševljenja dionika što ih se konačno pita za mišljenje, do situacija kada su dionici na određeni način iskorišteni kako bi se zadovoljila propisana forma. Javlja se i stanovita doza zasićenja pojedinih dionika koji učestalo sudjeluju u radnim skupinama, a ne vide svoj konkretan doprinos. U našem slučaju, htjeli smo dati poseban doprinos primjeni participativnih metoda u praksi razvoja javnih politika i strategija. Kao metodolozi strateškog planiranja, imali smo iznimnu priliku testirati koncepte u razvojnoj praksi i u hodu prilagođavati „teoriju“ realnim mogućnostima i okolnostima. Možemo ovaj proces zamisliti kao veliki ples teorije, prakse i politike u kojem sudjeluju mnogi dionici različitih sektora, struka i razina vlasti. Organizacija participativnih radionica kojima je trebalo obuhvatiti dionike iz svih krajeva države bio je izniman izazov. Uvjeti za organizaciju i provedbu participativnog procesa bili su dodatno otežani zbog dugog procesa formiranja vlasti nakon parlamentarnih izbora u studenom 2015. Naime, u procesu izrade Strategije vrlo važnu ulogu imaju partnerska vijeća koja se uspostavljaju za dvije statističke (NUTS II) regije i koje imenuje Vlada RH. Gledajući unatrag, odgovor na postavljeno pitanje je potvrđan: participacija dionika na razini države je moguća, ali uz velik trud, prilagodljivost organizatora i stručnjaka, te brigu o dionicima, prije i nakon radionica.

Kakav je odnos participacije i partnerskih konzultacija? Kako su ti koncepti provedeni u projektu?

Prvo bih spomenula da je zahtjev MRRFEU-a bio provesti projektne aktivnosti putem triju partnerskih konzultacija. U teoriji se često spominju ljestvice participacije s osam razina koje je predstavila Sherry Arnstein daleke 1969. godine. Ona navodi da konzultacije podrazumijevaju prikupljanje mišljenja građana – njihovo informiranje primjerice može biti legitimni korak prema njihovoj punoj participaciji. No, ukoliko se njihovo konzultiranje ne kombinira s drugim oblicima participacije, onda ta prečka na ljestvici nema značaja, jer ne postoji osiguranje da će se mišljenja građana uzeti u obzir. Najčešće metode konzultacija građana su ankete, sastanci i javne rasprave. Partnerstvo je dvije ljestvice više pozicionirano i prema Arnstein podrazumijeva redistribuciju moći kroz pregovore između građana i moćnika (nositelja vlasti). Slažu se oko podjele odgovornosti za planiranje i donošenje odluka kroz strukture kao što su primjerice zajednička vijeća za određene javne politike, odbori za planiranje i mehanizmi za rješavanje poteškoća. Nakon što se odrede pravila koja odražavaju interese obje strane, tada više ne dolazi do unilateralnih izmjena. U tom smislu „načelo partnerstva“ obogaćuje konzultacijski proces. Uz napomenu MRRFEU-a da se u projektu primjenjuje kombinirani pristup, traži se uključivanje dionika svih razina u proces strateškog planiranja, odnosno „odozdo i odozgo“.

Kako ste organizirali i proveli proces participacije?

Prve partnerske konzultacije započele su tijekom druge faze projekta kada je izrađena cjelovita SWOT analiza. Pokrenut je participativni proces koji uključuje višesektorsku suradnju (javni i privatni sektor te civilno društvo) i integrativni način planiranja (međuresorna i interdisciplinarna suradnja). Predložili smo provedbu kombiniranog pristupa razvojnom planiranju na način da organiziramo radionice kroz tri kruga (1. krug

odozdo, 2. krug kombinirano odozdo-odozgo, 3. krug odozgo). Kako zbog kasnog formiranja Vlade krajem 2015. godine još nisu bila uspostavljena partnerska vijeća za Kontinentalnu i za Jadransku Hrvatsku, odlučili smo krenuti s 1. krugom u okviru prvih partnerskih konzultacija (odozdo). Okupili smo dionike lokalne i županijske razine na pet lokacija (Krapina, Rijeka, Šibenik, Slavonski Brod i Bjelovar) i proveli participativne SWOT radionice. Tijekom radionica naglasak je stavljen na njihovo viđenje i razumijevanje razvojnih problema s kojima se izravno i svakodnevno suočavaju kao stručnjaci u svom području i kao građani koji žive na određenom području i koriste usluge javnog sektora. Ovim pristupom poštuje se mišljenje krajnjih korisnika i ključnih dionika na lokalnoj i regionalnoj razini. U veljači 2016. godine početkom rada nove Vlade, formirana su partnerska vijeća za dvije statističke (NUTS II) regije. Time je bilo moguće pokrenuti 2. krug u okviru prvih partnerskih konzultacija na razini statističkih regija s predstavnicima partnerskih vijeća. U rad partnerskih vijeća su uz predstavnike županija i velikih gradova uključeni i predstavnici nacionalnih institucija te su tijekom rasprava propitivani nalazi SWOT-a kako bi se u što većoj mjeri objektivizirali subjektivni dojmovi dionika lokalne i županijske razine. Istovremeno, participativnim pristupom omogućeno je da se u proces planiranja uključe nositelji i sunositelji budućih razvojnih mjera na nacionalnoj razini (odozgo). Postepeno se gradilo „osjećaj vlasništva nad procesom“, pokrenuti su mehanizmi uzajamnog učenja i produbljivalo se razumijevanje problema kako bi se ubuduće mogli što lakše zajednički rješavati. U 3. krugu bilo je predviđeno predstavljanje rezultata rada partnerskih vijeća na nacionalnoj razini kako bi se pripremila sinteza rezultata SWOT analize na razini države. Kako tijekom projekta nije uspostavljeno međuresorno radno tijelo niti je bilo vremena za organizaciju fokus grupa, odlučili smo konzultirati dionike na nacionalnoj razini kroz polustrukturirane intervjue. Proveli smo ukupno 27 intervjua i tako senzibilizirali dionike za predstojeće aktivnosti u 3. fazi projekta (formulacija strategije – ciljevi, prioriteta, mjere).

Druge partnerske konzultacije bile su predviđene u fazi formulacije strategije. Započeli smo s internom radionicom projektnog tima na kojoj su identificirani ključni problemi. Na toj osnovi pripremljen je nacrt interventne logike uz pomoć problemskog stabla i stabla ciljeva. Nakon toga provedene su participativne radionice s članovima partnerskih vijeća. Prijedlog ciljeva, prioriteta i mjera raspravljali su članovi obaju partnerskih vijeća. Nacrt je predstavljen predstavnicima nacionalne razine na zajedničkom uvodnom sastanku. Potom je organizirano devet tematskih radionica sukladno definiranim razvojnim prioritetima Strategije na kojima su predstavnici nacionalne razine interaktivno sudjelovali u konačnom definiranju interventne logike i opisa mjera. Time su završene druge partnerske konzultacije.

Treće partnerske konzultacije provedene su sredinom lipnja 2016. godine kada je organizirana zajednička sjednica partnerskih vijeća na kojoj je predstavljen prvi nacrt Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2020. Dionici su imali priliku metodom brainstorminga (komentiranje, iznošenje stavova, sudova...) predložiti moguće inovativne ideje koje bi se još mogle ugraditi u Strategiju i inspirirani dionici imali su priliku predložiti moguću viziju o kojoj se na kraju glasovalo. Ona s najviše glasova nalazi se u nacrtu Strategije koji je upućen u javnu raspravu i e-savjetovanje.

Što smo naučili i koje su preporuke za budućnost participativnog strateškog planiranja?

Participacija širokog kruga dionika zahtijeva dobru pripremu i analizu prije nego što se krene s organizacijom radionica. Od iznimne važnosti je identifikacija osoba koje mogu pomoći u komunikaciji sa zainteresiranim na terenu, protoku informacija i organizaciji događanja. Veliku zahvalu upućujemo svim regionalnim koordinatorima u Hrvatskoj i vrlo angažiranim djelatnicima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU. U ovakvim procesima uvijek ima i onih koji nisu u potpunosti zadovoljni, no velikim brojem komentara te učestalim razmjenama mišljenja tijekom cjelokupnog projekta očitovao se ključni cilj ovog procesa, a to je stvaranje osjećaja vlasništva i prilike da puno toga naučimo kroz zajednički rad. Upravo su ti rezultati ključni za uspješnu provedbu u budućnosti...

dr. sc. Marijana Sumpor, FeRSA, Ekonomski institut, Zagreb (EIZ), Odjel za regionalni razvoj

Voditeljica projekta „Pružanje tehničke pomoći Ministarstvu pri definiranju razvojnih prioriteta na razini statističkih (NUTS II) regija“ ■

Poduzetništvo kao aspekt regionalne konkurentnosti

Poduzetništvo kao aspekt regionalne konkurentnosti

Jedan od osnovnih pokazatelja konkurentnosti je broj poduzeća koji ukazuje na postojeći potencijal provođenja poduzetničke aktivnosti. Prema podacima za 2016. godinu u Hrvatskoj je u prosjeku aktivno 2,3 poduzeća po km². Pri tome u Kontinentalnoj Hrvatskoj po kilometru kvadratnom ima nešto više poduzeća, 2,6, dok Jadranska Hrvatska broji svega 2,0 poduzeća po km². Na županijskoj razini, Grad Zagreb odskače s čak 70 poduzeća po km², a najmanja gustoća poduzetništva zabilježena je u Ličko-senjskoj županiji s 0,2 poduzeća po km².

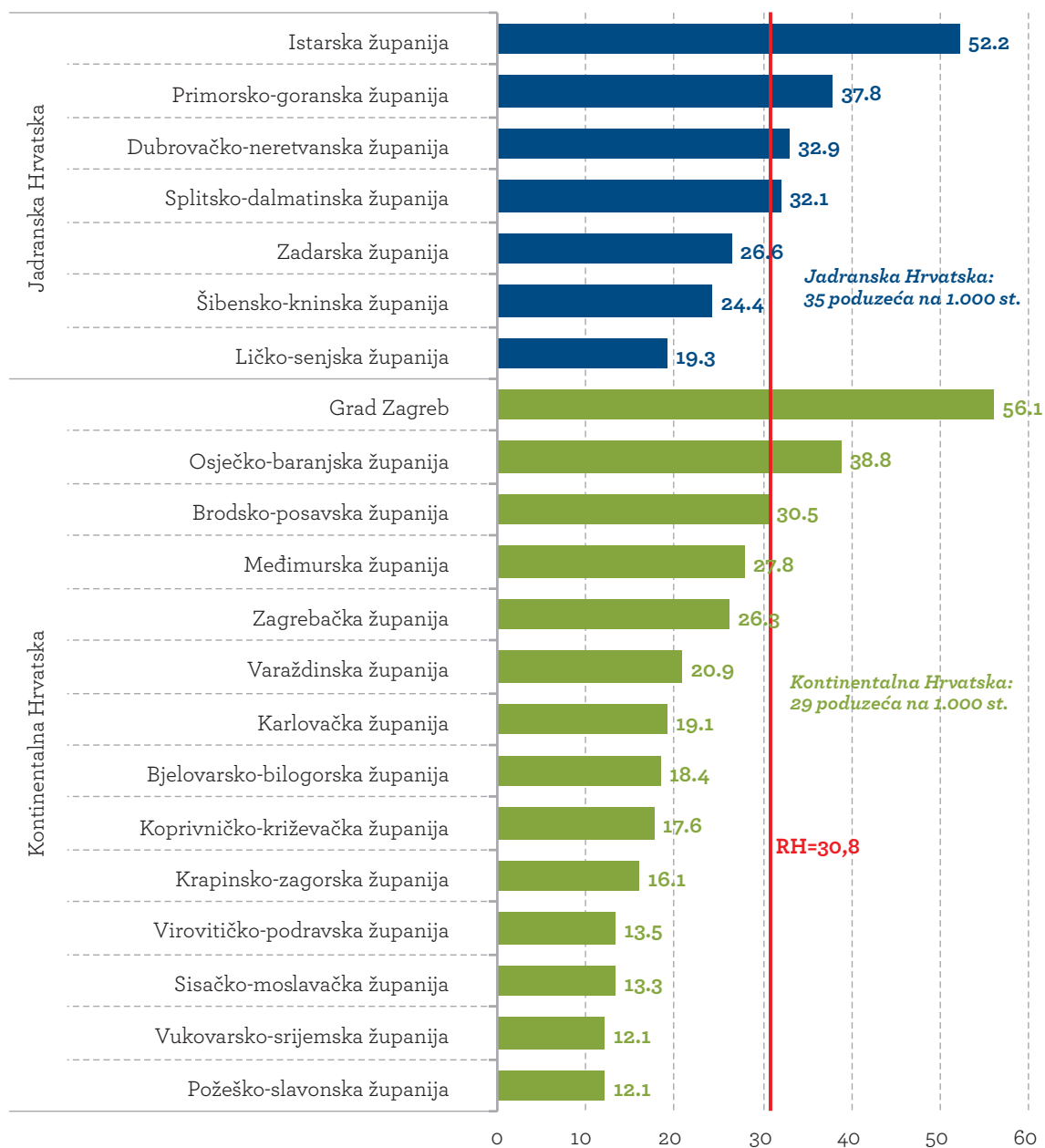
Gledano u odnosu na broj stanovnika, najveći broj poduzeća na 1.000 stanovnika u 2016. godini bilježe Grad Zagreb, 56,1 poduzeće (82 posto iznad državnog prosjeka), i Istarska županija (52,2 poduzeća na 1.000 stanovnika), dok najmanje, 12,1 poduzeće na 1.000 stanovnika, imaju Vukovarsko-srijemska i Požeško-slavonska županija. Jadranska Hrvatska se prema vrijednosti ovog pokazatelja nalazi iznad državnog prosjeka (34,7 poduzeća na 1.000 stanovnika). Visoke vrijednosti bilježe Istarska, Primorsko-goranska, Dubrovačko-neretvanska i Splitsko-dalmatinska županija. S druge strane, Kontinentalna Hrvatska se s 29 poduzeća na 1.000

stanovnika nalazi ispod državnog prosjeka, što je posljedica ispodprosječnih vrijednosti pokazatelja u svim županijama ove NUTS regije (s iznimkom Grada Zagreba koji ima 56,1 poduzeća na km²).

Aktivnost poduzetnika tijekom prvih pet mjeseci 2016. godine

Prema podacima tvrtke Bisnode u razdoblju od siječnja do svibnja ove godine u Hrvatskoj je osnovan 6.221 novi poslovni subjekt, pri čemu nešto više od polovice, 55,6 posto, čine jednostavna trgovačka društva („tvrtke za 10 kuna“). Istovremeno, ugašeno je 3.513 poslovnih subjekata, što znači da se na jedno ugašeno poduzeće otvaralo 1,77 novih. Gledano na razini županija, prednjači Grad Zagreb s 1.953 novoosnovana poslovna subjekta. Slijede Splitsko-dalmatinska županija sa 646 te Šibensko-kninska sa 151 novoosnovanim poslovnim subjektom. Zahvaljujući izrazito niskom broju ugašenih subjekata (18), Šibensko-kninska županija bilježi i najpovoljniji omjer ugašenih i osnovanih poduzeća; u prvih pet mjeseci ove godine na svaki ugašeni poslovni subjekt otvarano je čak osam novih. Povoljan omjer bilježi i Splitsko-dalmatinska županija u kojoj se na jedan ugašeni poslovni subjekt otvarao 2,51 novi. ■

Slika 1. Gustoća poduzeća (broj poduzeća po stanovniku), NUTS2 i NUTS3 regije, 2016.

Uspješni projekti

Projekt „Primjena inovativnih tehnologija u izolaciji bioaktivnih spojeva iz organskog otpada u proizvodnji vina“

Projekt Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta u Zagrebu i Agrolagune odabran je među finaliste RegioStars nagrada Europske komisije. Radi se o projektu pod nazivom „**Primjena inovativnih tehnologija u izolaciji bioaktivnih spojeva iz organskog otpada u proizvodnji vina**“ kojim se istražuju mogućnosti korištenja komine, nusproizvoda u vinarstvu, kao kvalitetne sirovine za potrebe prehrambene, farmaceutske i kozmetičke industrije. Projekt je istraživao dodatni financijski potencijal i mogućnost izolacije bioaktivnih spojeva iz komine koja ostaje kao nusproizvod nakon proizvodnje vina kao i pozitivan utjecaj na ekološke aspekte procesa proizvodnje vina.

Vrijednost provedenih istraživanja i drugih aktivnosti projekta prepoznali su nezavisni recenzenti te je projekt nominiran kao finalist natjecanja za RegioStars nagradu za 2016. godinu u kategoriji održivi rast – kružno gospodarstvo. Nositelj projekta bio je Prehrambeno-biotehnološki fakultet, a Agrolaguna je sudjelovala kao industrijski partner znanstvene institucije. Ova suradnja omogućila je razvoj novih ekološki prihvatljivih rješenja za eksploataciju biološkog potencijala organskog otpada kako bi se smanjio ili čak uklonio njihov utjecaj na okoliš. Pronalaženje tehnološkog rješenja izolacije bioaktivnih spojeva iz komine grožđa, te prerada organskog otpada od proizvodnje vina s krajnjim ciljem smanjenja štetnih utjecaja na okoliš bili su glavni ciljevi ovog projekta. S obzirom na to da većina zemalja u regiji ima razvijenu vinarsku industriju te se susreće s problemima

zbrinjavanja otpada od grožđa i vina, rezultati ovog istraživanja kroz razvoj i primjenu novih tehnologija te nova znanja imaju potencijal pozitivno utjecati na produktivnost tvrtki i gospodarstvo cijele regije. Istovremeno omogućuje Hrvatskoj da se pozicionira još više na ljestvici ekološki odgovornih zemalja kao jedna od predvodnica razvoja održivog poslovanja. Ovaj projekt pridonio je i osnaživanju znanstveno-istraživačkog kapaciteta Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta; nabavljena je nova oprema i postignut učinkovitiji transfer znanja iz znanstveno-istraživačkog sektora u gospodarstvo.

U 2016. godini pristigle su 104 prijave za RegioStars nagradu u pet kategorija:

- 1) pametni rast: pojavljivanje novih mogućnosti u globalnom gospodarstvu;
- 2) održivi rast: kružno gospodarstvo;
- 3) uključivi rast: održivi život – izgradnja uključivih i neodvojenih zajednica;
- 4) CityStar: inovativna rješenja za održivi urbani razvoj;
- 5) učinkovito upravljanje: ostvarenje promjena drugačijim upravljanjem.

Projekt „Primjena inovativnih tehnologija u izolaciji bioaktivnih spojeva iz organskog otpada u proizvodnji vina“ jedan je od 23 projekta iz 14 zemalja članica Europske unije koji su ušli u finale natjecanja na temelju kriterija inovativnosti, utjecaja, održivosti i partnerstva. Pobjednički projekti u pojedinačnim kategorijama primit će RegioStars pehar i potvrdu europskog povjerenika za regionalnu politiku, a bit će uključeni i u brošuru Europske komisije te u online bazu podataka kao primjer dobrih praksi. ■

Referentni okvir za europske održive gradove

U svibnju 2007. godine na neformalnom ministarskom sastanku o urbanom razvoju i teritorijalnoj koheziji europski ministri potpisali su Leipzišku povelju o održivim europskim gradovima. Osnovni je cilj unaprijediti upravljanje gradovima zasnovano na integriranom urbanom razvoju, a poseban je naglasak stavljen na osiromašena područja. U studenom 2008. godine u Marseilleu ministri su se založili za primjenu povelje iz Leipziga. Tada je prepoznata i potreba za praktičnim alatom koji bi opće ciljeve i preporuke Leipziške povelje preveo u praksu. S tim ciljem razvijen je Referentni okvir za europske

održive gradove (engl. *Reference Framework for European Sustainable Cities* – RFSC). RFSC je rezultat rada članica EU-a, europskih institucija i organizacija koje predstavljaju gradove i lokalne vlade. Tijekom 2011. godine aplikacija je testirana u 66 gradova, a u travnju 2013. postala je dostupna svim europskim gradovima. Od travnja 2016. dostupna je nova verzija koja donositeljima odluka na gradskoj razini pomaže u ostvarivanju vizije „pametnih, održivih i uključivih“ gradova. Kako bi se ostvarila buduća vizija europskih gradova u aplikaciji se prati pet dimenzija i 30 ciljeva razvoja. ■

Dimenzija	Ciljevi
Prostorna	Razvijati održivo urbano planiranje Osigurati prostornu jednakost Poticati teritorijalnu otpornost Očuvati i unaprijediti arhitektonsku, kulturnu i urbanu baštinu Promicati kvalitetne i funkcionalne javne površine Razvijati alternativnu i održivu mobilnost
Upravljačka	Osigurati integrirane teritorijalne strategije Podržati održive gradske financije Primjenjivati evaluatorske procese Povećavati građansku participaciju Jačati lokalna partnerstva Osnaživati kapacitete i umrežavanja
Socijalna	Osigurati socijalnu uključenost Osigurati društvenu i međugeneracijsku pravednost Osigurati stanovanje za svakoga Čuvati i promicati zdravlje i blagostanje Unaprijediti uključivo obrazovanje Promicati kvalitetno provođenje slobodnog vremena
Ekonomska	Poticati zeleni rast i cirkularnu ekonomiju Promicati inovacije i pametne gradove Osigurati povezanost Poticati otporno lokalno gospodarstvo Promicati održivu proizvodnju i potrošnju Jačati suradnju i inovativna partnerstva
Okolišna	Ublažiti klimatske promjene Prilagoditi se klimatskim promjenama Očuvati, obnoviti i unaprijediti biološku raznolikost Smanjiti onečišćenje Racionalno koristiti prirodne materijale i smanjivati nastajanje otpada Čuvati i unaprijediti upravljanje vodnim resursima

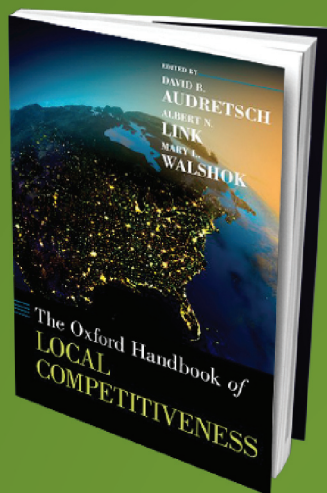
Izvor: <http://rfsc.eu/>.

Događanja

- **AESOP – Association of European Schools of Planning**, [http://www.aesop-planning.eu/AESOP Annual Congress 2017](http://www.aesop-planning.eu/AESOP%20Annual%20Congress%202017), “Spaces of Dialogue for Places of Dignity: Fostering the European Dimension of Planning”, 11.-14. srpnja 2017., Lisabon, Portugal
- **ERSA – European Regional Science Association**, <http://www.ersa.org>
ERSA – Hrvatska sekcija, <http://www.hgk.hr/zk/zagreb/ersa>
kontakt za Hrvatsku: Irena Đokić, idojic@eizg.hr
57th ERSA Congress, “Social Progress for Resilient Regions”, 29. kolovoza - 1. rujna 2017., Groningen, Nizozemska
Događanja (godišnje konferencije, ljetne/zimske škole, radionice za doktorande itd.) ostalih ERSA sekcija tijekom 2016. i 2017. godine možete provjeriti na: <http://ersa.org/upcoming-events/>
- **EURA – European Urban Research Association**, <http://www.eura.org>
kontakt za Hrvatsku: Dubravka Jurlina Alibegović, Dubravka.JurlinaAlibegovic@uprava.hr
2017 Conference “Cities locked in networks”, 21.-24. lipnja 2017., Varšava, Poljska
- **RSA – Regional Studies Association**, <http://www.regionalstudies.org/>
predstavница za Hrvatsku: Marijana Sumpor, msumpor@eizg.hr
RSA Annual Conference 2017, “The Great Regional Awakening: New Directions”, 4.-7. srpnja 2017., Dublin, Irska, <http://www.regionalstudies.org/conferences/conference/rsa-dublin-2017>
- **RSAI – Regional Science Association International**, <http://www.regionalscience.org/>
Svjetski kongres održat će se 2018. godine.
Događanja (godišnje konferencije, ljetne/zimske škole, radionice za doktorande itd.) nacionalnih i regionalnih RSAI udruženja tijekom 2016. i 2017. godine možete provjeriti na: <http://www.regionalscience.org/~region2da0alh/>

Obrazovanje

- **Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za ekonomiju i turizam “Dr. Mijo Mirković”**
Specijalistički poslijediplomski studij “Europske integracije, regionalni i lokalni razvoj”, http://www.fet.unipu.hr/studijski_programi/specijalisticki_poslijediplomski_studiji/europske_integracije_regionalni_i_lokalni_ekonomski_razvoj
- **Sveučilište u Zadru i Sveučilište u Teramu (Italija)**
Združeni poslijediplomski sveučilišni studij “Sociologija regionalnog i lokalnog razvoja”, <http://www.unizd.hr/sociologija/Me%C4%91unarodnidoktorskestudijSocReg/tabid/4950/Default.aspx>
- **Sveučilište u Zagrebu**
Centar za poslijediplomske studije, sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij “Upravljanje gradom”, <http://www.unizg.hr/istrazivanje/specijalisticki-studiji/sveucilisni-interdisciplinarni-specijalisticki-studiji/upravljanje-gradom/>
Ekonomski fakultet, poslijediplomski specijalistički studij “Lokalni ekonomski razvoj”, <http://www.efzg.unizg.hr/default.aspx?id=7460>
Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, poslijediplomski doktorski studij geografije, http://www.pmf.unizg.hr/geog/doktorski_studij/program_i_struktura_studija
Fakultet političkih znanosti, poslijediplomski specijalistički studiji “Lokalna demokracija i razvoj”, https://www.fpzg.unizg.hr/studiji/poslijediplomski/specijalisticki_studiji/lokalna_demokracija_i_razvoj i “Prilagodba Europskoj uniji: Upravljanje projektima i korištenje fondova i programa EU”, http://www.fpzg.unizg.hr/studiji/poslijediplomski/specijalisticki_studiji/pEU

The Oxford Handbook of Local Competitiveness

David B. Audretsch, Albert N. Link i Mary Lindenstein Walshok, ured., 2015, *The Oxford Handbook of Local Competitiveness*, Oxford: Oxford University Press, ISBN: 9780199993307.

Lokalne ekonomije pod utjecajem su tehnoloških promjena i globalizacije. Stoga je nužno razumijevanje dinamičkih mehanizama koji lokalnim gospodarstvima omogućavaju reagiranje na takve promjene. Autori identificiraju i analiziraju faktore lokalne konkurentnosti kao i mogućnosti država, regija, gradova da poboljšaju svoje ekonomske izgleda. Lokalni kontekst ključni je element formiranja konkurentnosti. Rješenja i pristupi koje autori izlažu u ovoj knjizi u velikoj su mjeri globalno primjenjivi.

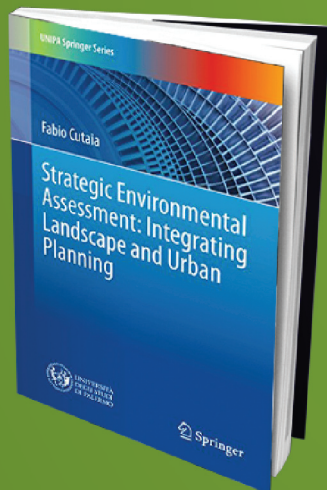
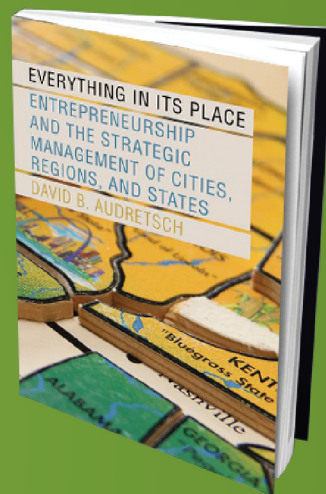
Više o sadržaju knjige možete saznati na poveznici:
<https://global.oup.com/academic/product/the-oxford-handbook-of-local-competitiveness-9780199993307?prevSortField=1&sortField=8&start=0&resultsPerPage=20&prevNumResPerPage=20&lang=en&cc=hr#>.

Entrepreneurship and the Strategic Management of Cities, Regions, and States

David B. Audretsch, 2015, *Everything in Its Place: Entrepreneurship and the Strategic Management of Cities, Regions, and States*, Oxford: Oxford University Press, ISBN: 9780199351251.

Izučavanju strateškog upravljanja na razini poslovnih subjekata posvećeni su brojni kolegiji u poslovnim školama. Analogna disciplina koja bi se bavila donošenjem strateških odluka na razini mjesta gotovo da i ne postoji. Knjiga nastoji ispuniti tu prazninu analizirajući, uz ekonomske i društvene faktore, širok spektar politika i instrumenata koji mogu unaprijediti ekonomsku sliku određenog mjesta. Teme su interdisciplinarnе, a autori nam nude teorijska i praktična rješenja za strateško upravljanje na razini mjesta.

Više o sadržaju knjige možete saznati na poveznici:
<https://global.oup.com/academic/product/everything-in-its-place-9780199351251?cc=hr&lang=en&>.

Strategic Environmental Assessment: Integrating Landscape and Urban Planning

Fabio Cutala, 2015, *Strategic Environmental Assessment: Integrating Landscape and Urban Planning*, Berlin i Heidelberg: Springer-Verlag, ISBN: 9783319421315.

Autor istražuje mogućnosti koje pruža strateška procjena utjecaja na okoliš u kontekstu integracije planiranja krajolika i urbanog planiranja. Na taj način prevladavaju se ograničenja rigidnih sektorskih zakona. Autor istražuje izvore problema, analizira europsko zakonodavstvo, izlaže dvije analize slučaja i prezentira model za vrednovanje učinaka urbanističkih planova na krajolike. Ako je vješto primijenjena, strateška procjena utjecaja na okoliš može unaprijediti integraciju okolišnih, ekonomskih i društvenih aspekata prostornog planiranja.

Više o sadržaju knjige možete saznati na poveznici:
<http://www.springer.com/us/book/9783319421315>.

Poziv

Ako ste došli do zanimljivih znanstvenoistraživačkih spoznaja i rezultata, provodite uspješan razvojni projekt i želite podijeliti informacije o tome, ili pripremate događaj o kojem želite informirati kolegice i kolege, slobodno nam prosljedite informaciju koju ćemo rado uključiti u jedan od sljedećih brojeva **Regio-novosti**.